

การศึกษาสภาพและแนวทางการดำเนินงานของสถานศึกษาที่จัดการศึกษาเรียนร่วม
หลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา)
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 จังหวัดพิษณุโลก
A STATE AND GUIDELINES FOR DUAL EDUCATION CURRICULUM BETWEEN
VOCATIONAL EDUCATION AND SECONDARY EDUCATION UNDER THE
SECONDARY EDUCATION SERVICE AREA OFFICE 39

ปิยะดา เทียงน้อย¹ และ อนุชา กอนพวง²

Piyada Thiengnoi¹ and Anucha Kornpuang²

¹ นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรการบริหารการศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

² อาจารย์ประจำ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

* E-mail diwzdiwvy@gmail.com, diw_63@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและแนวทางการดำเนินงานของสถานศึกษาที่จัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 จังหวัดพิษณุโลก โดยผู้วิจัยได้แบ่งขั้นตอนการวิจัยเป็น 2 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพการดำเนินงานของสถานศึกษาที่จัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 กลุ่ม ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการกลุ่มงานวิชาการ ครูหัวหน้างานที่รับผิดชอบ

การจัดการเรียนร่วมหลักสูตรทวิศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 จังหวัดพิษณุโลก ปีการศึกษา 2563 จำนวน 51 คน และสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในจังหวัดพิษณุโลก ปีการศึกษา 2563 จำนวน 15 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูล ด้วยค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และขั้นตอนที่ 2 ศึกษาแนวทางการดำเนินงานของสถานศึกษาที่จัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 จังหวัดพิษณุโลก กลุ่มผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งมีโครงสร้าง วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพการดำเนินงานของสถานศึกษาที่จัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 จังหวัดพิษณุโลก พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านโดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการเทียบโอนผลการเรียน ด้านการกำหนดหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านการวิเคราะห์ประเภทวิชา สาขาวิชา สาขางาน ตามลำดับ

2. แนวทางการดำเนินงานของสถานศึกษาที่จัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 จังหวัดพิษณุโลก พบว่า มีจำนวน 9 แนวทาง

คำสำคัญ : แนวทางการดำเนินงาน, การจัดการศึกษาทวิศึกษา, หลักสูตรอาชีวศึกษา

Abstract

The objectives of this study were to study state and guidelines for dual education curriculum between vocational education and secondary education under the secondary education service area office 39, Phitsanulok province. There were two steps for studying and finding data. Firstly, to study state for dual education curriculum between vocational education and secondary education under the secondary education service area office 39, Phitsanulok province. There were 51 peoples under the secondary education service area office 39, Phitsanulok and 15 peoples under office of vocational education commission participated in this study as a population including director, deputy director, and academic affairs: head teacher of dual education curriculum in academic year 2020. The instrument used to collect data was questionnaire. The analyzing data were mean and standard deviation. Secondly, to study guidelines for dual education curriculum between vocational education and secondary education under the secondary education service area office 39, Phitsanulok province. The informants were 3 experts by purposive sampling. The instrument of data collection was semi-structured interview.

The information was analyzed by content analysis. According to the study, it found as follows.

1. The overall of study state for dual education curriculum between vocational education and secondary education under the secondary education service area office 39, Phitsanulok province was at high level. Considering each aspect in order from most to least was transferring academic record, formulating school curriculum, learning and teaching management, and analyzing subject, major, and work respectively.

2. The result of guidelines for dual education curriculum between vocational education and secondary education under the secondary education service area office 39, Phitsanulok province found that there were 9 guidelines.

Keywords : Guidelines, Dual Education, Vocational Education

บทนำ

ประเทศไทยกำลังก้าวสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community : AEC) ซึ่งรวมตัวกันในปี พุทธศักราช 2558 ดังนั้นการเตรียมความพร้อมให้กับประชากรและเยาวชนของชาติจึงเป็นสิ่งสำคัญยิ่งที่จะต้องดำเนินการให้เกิดขึ้น เพื่อพร้อมรับมือกับการเปลี่ยนแปลง ดังกล่าว โดยการจัดการศึกษาของไทยในขณะนี้ล่าช้ากว่าประเทศเพื่อนบ้านบางประเทศในอาเซียนเป็นอย่างมาก ซึ่งอาจจะส่งผลต่อการแข่งขันในอนาคตอันใกล้ (วรัญญู แสงนภาบวร, 2553, หน้า 19) ด้วยเหตุผลนี้ประเทศไทยจะต้องเตรียมเยาวชนให้มีความรู้ ทักษะและความสามารถในการปรับตัว มีคุณลักษณะสำคัญในการดำรงชีวิตในโลกยุคใหม่ได้อย่างรู้เท่าทัน มีคุณภาพชีวิตที่ดี เหมาะสมและเพียงพอ ในขณะเดียวกันสถานศึกษาก็ต้องพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้พร้อมสำหรับการแข่งขันในเวทีโลกในยุคศตวรรษที่ 21 ด้วย

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 และ (ฉบับที่ 3) พุทธศักราช 2553 ได้บัญญัติแนวทางการจัดการศึกษา ในหมวดที่ 4 มาตรา 24 การจัดกระบวนการเรียนรู้ให้สถานศึกษาหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจ และความถนัดของผู้เรียนโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลประกอบกับรัฐบาล โดยกระทรวงศึกษาธิการได้ให้ความสำคัญกับการจัดการอาชีวศึกษาเพื่อต้องการให้นักเรียนสนใจเรียนสายอาชีพมากขึ้น เมื่อสำเร็จการศึกษา แล้วสามารถทำงานได้ทันที ดังนั้นเพื่อเป็นการสนองนโยบายดังกล่าว สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจึงได้กำหนดให้ดำเนินการเปิดสอนหลักสูตร ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ในโรงเรียนมัธยมศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2552) จึงได้กำหนดแนวทางในการขับเคลื่อนนโยบายด้านการอาชีวศึกษา ผลิตรายวิชาอาชีวศึกษาให้มากขึ้น กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งเป็นหน่วยงานที่ผลิตกำลังคนจึงจำเป็นต้องเร่งประชาสัมพันธ์สร้างความเข้าใจให้นักเรียนหันมาสนใจศึกษาต่อทางด้านอาชีวศึกษาซึ่งมีตลาดแรงงานรองรับอย่างแน่นอน

กระทรวงศึกษาธิการจึงมีนโยบายจัดการศึกษาหลักสูตรเรียนร่วมอาชีวศึกษา และมัธยมศึกษาตอนปลายควบคู่กัน ไป เพื่อให้ผู้สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย มีความรู้พื้นฐานด้านอาชีพและสามารถเข้าสู่ตลาดแรงงานได้ทันที เพื่อเป็นทางเลือกสำหรับผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีความประสงค์จะเรียนควบคู่กันทั้งสายสามัญและสายอาชีพ เมื่อเรียนครบตามหลักสูตร ผู้เรียนสามารถสำเร็จการศึกษา ทั้งหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลายสามัญและหลักสูตรอาชีวศึกษาไปพร้อมกัน ทั้งนี้ได้มีการกำหนดการจัดการเรียนการสอน โดยการทำข้อตกลงร่วมมือกันในการจัดการเรียนการสอนระหว่างสถานศึกษาที่เปิดสอนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายกับสถานศึกษาที่เปิดสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2557)

ดังนั้นเพื่อพัฒนาประชากรในวัยเรียนด้วยการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้ครอบคลุม ทั้งสายสามัญและสายอาชีพ เปิดโอกาสให้เด็กในพื้นที่ห่างไกล เด็กยากจน และด้อยโอกาสทางการศึกษา ได้เข้ารับการศึกษาคู่ในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพในสถานศึกษาใกล้บ้านได้อย่างทั่วถึงและมีมาตรฐานการศึกษาที่ทัดเทียมกับสถานศึกษาอาชีวศึกษา และสามารถเทียบโอนรายวิชา ย้ายหรือเทียบโอนระหว่างสถานศึกษาได้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2553) โรงเรียนมัธยมศึกษา ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 ในจังหวัดพิษณุโลก จึงได้ตระหนักและเห็นความสำคัญของนโยบายการจัดการศึกษาดังกล่าว ประกอบด้วยมีนักเรียนที่มีพื้นฐานทางความรู้และความต้องการในการเลือกเข้าศึกษาต่อที่แตกต่างกัน นักเรียนบางกลุ่มไม่สามารถเข้าเรียนต่อในระดับอาชีวศึกษาจากสถานศึกษาของสายอาชีพได้โดยตรง เนื่องจากสถานศึกษาที่เปิดสอนสายอาชีพมีพื้นที่ห่างไกลจากหมู่บ้าน หรือชุมชนที่นักเรียนพักอาศัยอยู่ ดังนั้นเพื่อเป็นการช่วยเหลือนักเรียนดังกล่าว ทางโรงเรียนจึงเปิดโครงการเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ขึ้น โดยทำข้อตกลงกับสถาบันอาชีวศึกษา ในจังหวัดพิษณุโลก (MOU) ร่วมกันในการจัดการศึกษาสายอาชีพขึ้นในโรงเรียน เพื่อเป็นทางเลือกให้กับนักเรียนกลุ่ม ที่ต้องการเรียนสายอาชีพ และสามารถนำวิชาชีพที่เรียนไปศึกษาต่อหรือประกอบอาชีพในตลาดแรงงานได้ตามความสามารถและความสนใจของตนเอง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาอาชีวศึกษา, 2552)

จากรายงานการปฏิบัติงานประจำปีงบประมาณ 2561 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 39 พบว่า ปัญหาและอุปสรรค นโยบาย 9 ด้านโอกาสความเสมอภาคและความเท่าเทียมการเข้าถึงบริการทางการศึกษา ปัญหา และอุปสรรค ระบุไว้ว่า บันทึกข้อตกลงความร่วมมือ (MOU) ระหว่างสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถาบันอาชีวศึกษาขาดการพัฒนาาร่วมกันอย่างมีทิศทาง (รายงานผลการดำเนินงานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39, 2561) และจากการศึกษาผลการวิจัย เรื่อง การบริหารเครือข่ายการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 39 (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 39, 2562) พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือสถานศึกษามีการนำผลการประเมินมาตรวจสอบ ค้นหาความบกพร่องในการดำเนินการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาร่วมกับสถานศึกษาเครือข่าย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสถานศึกษา และสถานศึกษาเครือข่ายมีการประเมินที่แยกส่วนของตนเอง ไม่ได้รวบรวมผลการประเมินหรือความคิดเห็นของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษามาหาสาเหตุของความบกพร่องและขยายผลเพื่อหาแนวทางในการแก้ไขร่วมกัน

จากการดำเนินการจัดการศึกษาทวิศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 39 ในจังหวัดพิษณุโลก พบว่า การดำเนินการจัดการศึกษาทวิศึกษา เป็นการดำเนินงานที่ต่อเนื่องที่ได้รับความสนใจจากนักเรียน ผู้ปกครองนักเรียน และชุมชนเป็นอย่างมาก และพบว่าทางโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 ในจังหวัดพิษณุโลก ยังไม่ได้มีการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัญหาและแนวทางในการพัฒนาการดำเนินการจัดการศึกษาทวิศึกษา จึงทำให้ไม่มีสารสนเทศให้กับผู้ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการจัดการศึกษาทวิศึกษา ได้มีข้อมูลเพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาปรับปรุงการดำเนินการจัดการศึกษาทวิศึกษา(สำนักงานคณะกรรมการการศึกษามัธยมศึกษาเขต39, 2562)

ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาสภาพปัญหารวมถึงแนวทางในการพัฒนาการดำเนินการจัดการศึกษาทวิศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 ในจังหวัดพิษณุโลก เพื่อนำผลการวิจัยที่ได้ไปให้ผู้บริหารโรงเรียนที่ดำเนินการจัดการศึกษาทวิศึกษา หรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการจัดการศึกษาทวิศึกษา ได้นำข้อมูลไปใช้ในการวางแผนและพัฒนาการดำเนินการจัดการศึกษาทวิศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์ในการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินการจัดการศึกษาทวิศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 ในจังหวัดพิษณุโลก
2. เพื่อศึกษาแนวทางการดำเนินการจัดการศึกษาทวิศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 ในจังหวัดพิษณุโลก

วิธีดำเนินงานวิจัย

ผู้วิจัยแบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน โดยมีวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้
ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพการดำเนินงานของสถานศึกษาที่จัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 จังหวัดพิษณุโลก มีวิธีการดำเนินการวิจัยดังนี้

1.1 กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม รวม 66 คน ดังนี้

1.1.1 กลุ่มสถานศึกษาที่จัดเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 39 จังหวัดพิษณุโลก ปีการศึกษา 2563 ประกอบด้วย ผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 17 คน รองผู้อำนวยการกลุ่มวิชาการ จำนวน 17 คน และครูหัวหน้างานที่รับผิดชอบ จำนวน 17 คน รวมจำนวน 51 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง

ตาราง 1 แสดงจำนวนกลุ่มผู้ให้ข้อมูล จำแนกตามสถานศึกษาที่จะจัดการเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 จังหวัดพิษณุโลก

สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 39 จังหวัดพิษณุโลก	จำนวนกลุ่มผู้ให้ข้อมูล(คน)
โรงเรียนจ่านกร้อง	3
โรงเรียนท่าทองพิทยาคม	3
โรงเรียนชุมแสงสงครามอัครเศรณีราษฎร์อุปถัมภ์	3
โรงเรียนบางกระทุ่มพิทยาคม	3
โรงเรียนวังทองพิทยาคม	3
โรงเรียนหนองพระพิทยฯ	3
โรงเรียนเนินสะอาดพิทยาคม	3
โรงเรียนน้ำรินพิทยาคม	3
โรงเรียนวังพิถุกลวิทยศึกษ	3
โรงเรียนเนินมะปรางศึกษาวิทยา	3
โรงเรียนวังโพรงพิทยาคม	3
โรงเรียนไทรย้อยพิทยาคม	3
โรงเรียนนครไทย	3
โรงเรียนนาบัววิทยา	3
โรงเรียนนครบางยางพิทยาคม	3
โรงเรียนดงประคำพิทยาคม	3
โรงเรียนคันไช้พิทยาคม	3
รวม	51

ที่มา : รายงานข้อมูลสารสนเทศ ปีการศึกษา 2562 กลุ่มส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 จังหวัดพิษณุโลก

1.1.2 กลุ่มสถานศึกษาที่จัดการเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในจังหวัดพิษณุโลก ปีการศึกษา 2563 ประกอบด้วย ผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 5 คน รองผู้อำนวยการกลุ่มวิชาการ จำนวน 5 คน และครูหัวหน้างานที่รับผิดชอบ จำนวน 5 คน รวมจำนวน 15 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง

ตาราง 2 แสดงจำนวนกลุ่มผู้ให้ข้อมูลจำแนกตามสถานศึกษาที่จัดการเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) สังกัดสำนักงานการอาชีวศึกษา จังหวัดพิษณุโลก

สถานศึกษาสังกัดสำนักงานการอาชีวศึกษาจังหวัดพิษณุโลก	จำนวนกลุ่มผู้ให้ข้อมูล(คน)
วิทยาลัยอาชีวศึกษาพิษณุโลก	3
วิทยาลัยสารพัดช่างพิษณุโลก	3
วิทยาลัยเทคนิคพิษณุโลก	3
วิทยาลัยเทคนิคสองแคว	3
วิทยาลัยการอาชีพนครไทย	3
รวม	15

1.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1.2.1 ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะเป็นการตรวจสอบรายการ (check list)

ตอนที่ 2 สภาพการดำเนินงานของสถานศึกษาที่จัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 39 จังหวัดพิษณุโลก ลักษณะเป็นการประมาณค่า 5 ระดับ (Rating scale)

1.2.2 การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1) ศึกษาตำรา เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย

2) กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย

3) กำหนดนิยามศัพท์เฉพาะเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

4) สร้างแบบสอบถามฉบับร่าง แล้วนำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมและปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา

5) นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปเสนอผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และการใช้สำนวนภาษา โดยพิจารณาความสอดคล้องระหว่างนิยามศัพท์เฉพาะ และข้อคำถาม จำนวน 5 ท่าน

6) นำผลการตรวจสอบของผู้เชี่ยวชาญมาหาค่า IOC เพื่อตรวจสอบตรงเชิงเนื้อหาโดยพิจารณาจากค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะ (Index of Congruence: IOC) เสร็จแล้วนำผลคะแนนที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่าน มาคำนวณหาค่า IOC โดยใช้เกณฑ์ดังนี้ ข้อที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50 - 1.00 ให้ถือว่าเที่ยงตรงใช้ได้ ส่วนข้อที่มีค่า IOC ต่ำกว่า 0.50 ให้ถือว่าต้องปรับปรุงและยังใช้ไม่ได้

7) นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญจัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ แล้วนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลต่อไป

1.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

1.3.1 ติดต่อขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวรถึงผู้อำนวยการสถานศึกษาที่จัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 39 จังหวัดพิษณุโลก เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจาก ผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการกลุ่มบริหารวิชาการ ครู หัวหน้างานที่รับผิดชอบ

1.3.2 ผู้วิจัยส่งชื่อของสถานศึกษาที่จัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย(ทวิศึกษา) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 39 จังหวัดพิษณุโลก ส่งไปรษณีย์ พร้อมแนบ QR Code สำหรับแบบสอบถามการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองผ่านระบบ Google form

1.3.3 ผู้วิจัยได้ตรวจสอบความสมบูรณ์และความถูกต้องของแบบสอบถามในระบบ Google form จากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลจำนวน 66 ฉบับ สามารถนำไปวิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าทางสถิติได้ทั้งหมด 66 ฉบับคิดเป็นร้อยละ 100

1.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

1.4.1 ข้อมูลเกี่ยวข้องกับข้อทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามวิเคราะห์ด้วยค่าความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentile)

1.4.2 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานของสถานศึกษาที่จัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) สังกัดสำนักงานการศึกษามัธยมศึกษาเขต 39 วิเคราะห์ด้วยค่าเฉลี่ย (mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน(Standard deviation)

ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาแนวทางการดำเนินงานของสถานศึกษาที่จัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 จังหวัดพิษณุโลก

2.1 กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับการร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย(ทวิศึกษา) จำนวน 3 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง ดังนี้

2.1.1 ผู้อำนวยการสถานศึกษาที่จัดการเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลายทวิศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 39 จังหวัดพิษณุโลก ปีการศึกษา 2563 จำนวน 1 คน

2.1.2 ผู้อำนวยการสถานศึกษาที่จัดการเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในจังหวัดพิษณุโลก (ที่ทำ MOU ร่วมกัน) ปีการศึกษา 2563 จำนวน 1 คน

2.1.3. ครูหัวหน้างานที่รับผิดชอบในสถานศึกษาที่จัดการเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 39 จังหวัดพิษณุโลก ปีการศึกษา 2563 จำนวน 1 คน

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2.2.1 ลักษณะที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้เป็นแบบสัมภาษณ์กึ่งมีโครงสร้างเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินงานของสถานศึกษาที่จัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลายทวิศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 39 จังหวัดพิษณุโลก แบ่งออกเป็น 2 ตอนดังนี้
ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

ตอนที่ 2 แนวทางการดำเนินงานของสถานศึกษาที่จัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 จังหวัดพิษณุโลก

2.2.2 การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1) ศึกษาตำรา เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของสถานศึกษาที่จัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลายทวิศึกษาเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งมีโครงสร้าง

2) กำหนดกรอบคำถามที่ได้จากการตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินงานของสถานศึกษาที่จัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย(ทวิศึกษา) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 จังหวัดพิษณุโลก

3) ดำเนินการสร้างแบบสัมภาษณ์

4) นำร่างแบบสัมภาษณ์เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมและปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา

5) นำแบบสัมภาษณ์ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปเสนอผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ความชัดเจนของข้อคำถามและการใช้สำนวนภาษาโดยพิจารณาความสอดคล้องระหว่างนิยามศัพท์เฉพาะและข้อคำถามจำนวน 5 ท่าน

2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

2.3.1 ติดต่อขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยนเรศวรถึงกลุ่มผู้ให้ข้อมูลเพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2.3.2 จัดเตรียมแบบสัมภาษณ์ให้ครบตามจำนวนกลุ่มผู้ให้ข้อมูลและส่งข้อคำถามไปให้กลุ่มผู้ให้ข้อมูลก่อนวันสัมภาษณ์จริงล่วงหน้าอย่างน้อย 7 วัน

2.3.3 ดำเนินการเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ด้วยตนเองเป็นรายคน

2.3.4 นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ไปวิเคราะห์ข้อมูล

2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) สรุปสาระสำคัญและสร้างข้อมูลแบบอุปนัยเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินงานของสถานศึกษาที่จัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย(ทวิศึกษา) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 39 จังหวัดพิษณุโลก

ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 39 คน คิดเป็น ร้อยละ 59.09 เป็นเพศหญิง จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 40.91 ตำแหน่งผู้อำนวยการจำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 ตำแหน่งรองผู้อำนวยการกลุ่มงานวิชาการ จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 ตำแหน่งครูหัวหน้างานที่รับผิดชอบ จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 ส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษา ระดับปริญญาโท จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 57.58 รองลงมาวุฒิ การศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 และวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอก จำนวน 6 คน คิดเป็น ร้อยละ 9.09

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาศาภาพการดำเนินงานของสถานศึกษาที่จัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอน ปลายทวิศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 จังหวัดพิษณุโลก พบว่าสภาพการดำเนินงานของ สถานศึกษาที่จัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย(ทวิศึกษา) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 จังหวัดพิษณุโลก ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.55$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือด้านการเทียบโอนผลการเรียน ($\bar{X}=4.69$) รองลงมาคือด้านการกำหนดหลักสูตรสถานศึกษา ($\bar{X}= 4.56$) และด้านที่ได้ค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือด้านการวิเคราะห์ประเภทวิชา สาขาวิชา สาขางาน ($\bar{X}= 4.37$)

ตอนที่ 3 ผลการศึกษาแนวทางการดำเนินงานของสถานศึกษาที่จัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษา ตอนปลาย (ทวิศึกษา) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 จังหวัดพิษณุโลก

1. ด้านการวิเคราะห์ประเภท วิชาสาขาวิชาสาขางาน สถานศึกษาทั้งสังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาควรรับฟังนโยบายจากต้นสังกัด และใช้ข้อมูลจากศูนย์กำลังพล(V-Cop) ในพื้นที่ โดย ร่วมกันวิเคราะห์ความเป็นไปได้ที่จะเปิดสอนในประเภทวิชา สาขางานตามความต้องการของท้องถิ่น และตลาดแรงงาน โดยพิจารณาถึงข้อมูลพื้นฐานของชุมชน การมีงานทำในอนาคต รวมทั้งวิเคราะห์หาสาเหตุของนักเรียนที่จบไปแล้วไม่มีงาน และไม่ได้ศึกษาต่อ นั้น มีสาเหตุเกิดขึ้นมาจากเหตุผลใด อีกทั้งควรเลือกเปิดสาขาวิชาที่เด็กสามารถจบออกไปแล้วประกอบ สัมมาอาชีพในชุมชนได้อย่างยั่งยืน และที่สำคัญจะต้องวิเคราะห์ถึงความพร้อมของครูผู้สอน สถานที่ วัสดุอุปกรณ์ จำนวน นักเรียน ต้องมีความสอดคล้องและเหมาะสมในการเปิดสาขาวิชาต่างๆ

2.ด้านการกำหนดหลักสูตร สถานศึกษา สถานศึกษาควรพิจารณาเกณฑ์และระเบียบที่เกี่ยวข้องในการกำหนดหลักสูตรทวิ ศึกษา และดำเนินการจัดทำหลักสูตรทวิศึกษาร่วมกันกับสถาบันอาชีวศึกษาที่ทำ MOU โดยยึดตามแนวทางของสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นหลักและควรปรับให้สอดคล้องกับประเภทวิชาสาขางานที่เปิดจัดการเรียนการสอน รวมทั้งสถานศึกษาควรมีการบริหารจัดการ ครูผู้สอนอาชีวศึกษา ครูสามัญ ผู้บริหาร นักเรียน ผู้ปกครองและ สถาน ประกอบการให้มีความเข้าใจตรงกัน และมีความสุขในการดำเนินงานต่างๆร่วมกัน

3.ด้านการจัดการเรียนการสอน

1) การจัดการเรียนการสอน ควรดำเนินการโดยการบริหารจัดการ บูรณาการร่วมกันทั้ง 2 สถานศึกษา ตั้งแต่การจัดตาราง เรียน ไม่มีเวลาเรียนที่สอดคล้องและควบคุมเนื้อหาตลอดหลักสูตร การจัดบุคลากรร่วมกันในรายวิชาที่มีเนื้อหาใกล้เคียงกัน การจัดสรรวัสดุ อุปกรณ์ต่างๆ ในการเรียนรู้ของนักเรียน สถานที่ในการจัดการเรียนการสอนหากมีข้อจำกัด ควรบูรณาการใช้ ร่วมกัน รวมถึงเอกสารประกอบการสอนก็ต้องบูรณาการใช้ร่วมกันทั้ง2สถาบัน ส่วนกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในบางกิจกรรม ควร

ดำเนินการร่วมกัน อีกทั้งควรมีการจัดหลักสูตรระยะสั้นให้กับมัธยมต้นในวิชาเลือกเสรีเพื่อให้นักเรียนมีความรู้เพื่อให้นักเรียนมีความสนใจที่จะเลือกเรียนหลักสูตรทวิศึกษาในอนาคต

2) การปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมที่ดีงามและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ควรจัดกิจกรรมร่วมกันเพื่อให้เกิดความรักความศรัทธาในวิชาชีพผ่านกิจกรรมการไหว้ครู (ครูช่าง) การปฐมนิเทศนักเรียนเพื่อให้ตระหนักถึง การเป็นนักเรียน 2 สถาบันและแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมที่ดีงามของทั้ง 2 สถานศึกษา

3) การดำเนินงานให้ผู้เรียนได้ฝึกงานโดยพิจารณาตามระเบียบและวิธีการของทางวิทยาลัยอาชีวศึกษากำหนดจากนั้นให้นักเรียนในหลักสูตรทวิศึกษาเสนอชื่อสถานประกอบการที่จะเข้าฝึกงานให้คณะกรรมการได้พิจารณาตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดผู้บริหารและคณะ ควรมีการดำเนินงานส่งมอบนักเรียน และชี้แจงรายละเอียดการฝึกงานให้สถาบันประกอบการเข้าใจตรงกันตามวัตถุประสงค์ของการฝึกงาน พร้อมทั้งแต่งตั้งคณะกรรมการการนิเทศติดตามการฝึกงานให้ครอบคลุมครบทุกสถานประกอบการที่ส่งเด็กเข้าไปฝึกงาน หากพบปัญหาเกี่ยวกับการฝึกงานของนักเรียนให้นำข้อมูลมาเข้าที่ประชุมเพื่อร่วมกันแก้ไขปัญหาต่อไป

4) การดำเนินงานวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนควรมีนโยบายที่ชัดเจนว่านักเรียนในหลักสูตรทวิศึกษา ต้องมีผลการเรียนไม่ต่ำกว่า 2.00 ในทุกภาคเรียน และการบ้านควรจบในชั้นเรียน โดยเน้นการตรวจชิ้นงานตามสภาพจริง

5) การประเมินตามหลักเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพมีการสอบมาตรฐานวิชาชีพ (V-NET) เหมือนกับทางอาชีวศึกษาสายตรงทุกอย่างซึ่งทางวิทยาลัยอาชีวศึกษาจะเป็นผู้รับผิดชอบในส่วนของการสอบ O-NET สถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นผู้ดำเนินการ

6) การกำหนดแนวทางซ่อมเสริมโดยครูผู้สอนจะต้องดูแลเด็กอย่างใกล้ชิดถ้าเด็กได้คะแนนน้อยต้องให้งานเสริมเพื่อฝึกทักษะต่างๆเพิ่มเข้าไปเพื่อให้ผลคะแนนดีขึ้น

4. ด้านการเทียบโอนผลการเรียน แนวทางการเทียบโอนผลการเรียนรายวิชาพื้นฐานจากหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมปลายเข้าสู่รายวิชาหมวดวิชาทักษะ ชีวิตและหมวดวิชาเลือกเสรีให้ครบตามโครงสร้างหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ ควรมีการจัดทำตารางการเทียบโอนรายวิชาให้มีความสมบูรณ์ชัดเจน ก่อนการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรทวิศึกษา

สรุปผลและอภิปรายผล

จากสรุปผลการศึกษาสภาพและแนวทางการดำเนินงานของการเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 จังหวัดพิษณุโลก สามารถสรุปและอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาสภาพการดำเนินงานของสถานศึกษาที่จัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 จังหวัดพิษณุโลก พบว่า สภาพการดำเนินงานของสถานศึกษาที่จัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 จังหวัดพิษณุโลก อยู่ในระดับ มากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า สภาพการดำเนินงานของสถานศึกษาที่จัดการศึกษาร่วมหลักสูตรศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 จังหวัดพิษณุโลก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการวิเคราะห์ประเภทวิชา สาขาวิชา สาขางานทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า สถานศึกษาทำการศึกษาข้อมูลตามความต้องการในการเข้าศึกษาต่อในสาขาต่างๆ ของนักเรียน ผู้ปกครอง และสถานประกอบการ แต่ยังไม่เพียงพอที่จะสามารถจัดการเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ได้ตรงตามความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เนื่องจากการจัดการเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ต้องคำนึงถึงความพร้อม ทั้งนักเรียน ครูผู้สอน สถานที่ รวมถึงสถานประกอบการประกอบกิจการที่จะรองรับการฝึก

ประสบการณ์ซึ่งสถานศึกษาจะต้องวิเคราะห์ประเภทวิชาสาขาวิชา สาขางาน ให้เหมาะสมที่สุดกับบริบทต่างๆ ของท้องถิ่นที่สถานศึกษาตั้งอยู่ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ คำภาส บุญเดิม (2561) ที่ศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะการบริหารหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ทวิศึกษา) ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 40 พบว่า ปัญหาการวิเคราะห์สภาพความต้องการของผู้เรียน ชุมชนเพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดวิสัยทัศน์ และเป้าหมายของหลักสูตรมีค่าเฉลี่ยสูงสุด และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สิริพงศ์ อิตาราม (2559) ที่ศึกษาแนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรแบบทวิศึกษาของโรงเรียนบ้านโคกวิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 พบว่า ด้านการเตรียมการวางแผนการใช้หลักสูตรใหม่ ควรศึกษาสภาพสังคม ท้องถิ่นสภาพการณ์ปัจจุบัน ปัญหาความต้องการของชุมชนและท้องถิ่นเพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมาย พันธกิจ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ สื่อและแหล่งเรียนรู้ แล้วนำข้อมูลมาจัดทำหลักสูตรโดยให้คณะกรรมการ สถานศึกษาและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องร่วมการประเมินเพื่อนตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตรก่อนนำหลักสูตรไปใช้ ทั้งนี้เนื่องจากการวิเคราะห์ประเภทวิชา สาขาวิชา สาขางาน จะต้องวิเคราะห์อย่างครอบคลุมและเหมาะสมมากที่สุดตามบริบทของสถานศึกษาและความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

2.จากผลการศึกษาศึกษาแนวทางการดำเนินงานของสถานศึกษาที่จัดการเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 จังหวัดพิษณุโลก เมื่อพิจารณาผลการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า ผู้ทรงคุณวุฒิเสนอแนวทางการดำเนินงานของสถานศึกษาที่จัดการเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 จังหวัดพิษณุโลก ดังนี้

2.1ด้านการวิเคราะห์ประเภทวิชา สาขาวิชา สาขางาน มีแนวทางดังนี้

2.1.1สถานศึกษาทั้งสังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษา ควรรับฟังนโยบายจากต้นสังกัด และใช้ข้อมูลจากศูนย์กำลังพล (V-COP) ในพื้นที่โดยร่วมกันวิเคราะห์ความเป็นไปได้ ที่จะเปิดสอนในประเภทวิชา สาขางาน ตามความต้องการของท้องถิ่น และตลาดแรงงาน โดยพิจารณาถึงข้อมูลพื้นฐานของชุมชนการมีงานทำในอนาคต รวมทั้งวิเคราะห์หาสาเหตุของนักเรียนที่จบไปแล้วไม่มีงานทำแล้วไม่ได้ศึกษาเท่าที่คนใด เปิดสาขาวิชาที่เด็กสามารถส่งออกไปแล้วประกอบสัมมาชีพในชุมชนได้อย่างยั่งยืน และที่สำคัญจะต้องความพร้อมของครูผู้สอน สถานที่ อุปกรณ์จำนวนนักเรียนต้องมีความสอดคล้องและเหมาะสมในการเปิดสาขาวิชาต่างๆทั้งนี้เพราะ การวิเคราะห์ประเภทวิชา สาขาวิชา สาขางาน การดำเนินการด้วยความละเอียดรอบคอบน่าจะเป็นเจ้าหน้าที่ดำเนินการหาทิศทางที่เหมาะสมในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา ให้สอดคล้องกับบทของสถานศึกษามากที่สุด รวมทั้งควรพิจารณาถึง สถานที่ งบประมาณ บุคลากร ความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครอง และตลาดแรงงานที่จะรองรับการมีงานทำในอนาคตสอดคล้องกับงานวิจัยของ สิริพงศ์ อิตาราม (2559, น. 80) ที่ได้ศึกษาแนวทางการจัดการบริหารหลักสูตรแบบทวิศึกษาของโรงเรียนบ้านโคกวิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 พบว่า ด้านการวางแผนเพื่อใช้หลักสูตรใหม่ ควรศึกษาสภาพสังคมท้องถิ่น ควรศึกษาสภาพการปัจจุบัน ปัญหา ความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น เพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมาย พันธกิจ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ และแหล่งเรียนรู้ ควรให้คณะกรรมการศึกษาผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องร่วมกันประเมินเพื่อตรวจสอบคุณภาพก่อนนำไปใช้

2.2ด้านการกำหนดหลักสูตรสถานศึกษา มีแนวทางดังนี้

2.2.1สถานศึกษาควรพิจารณาเกณฑ์และระเบียบที่เกี่ยวข้องในการกำหนดหลักสูตรทวิศึกษาและดำเนินการจัดทำหลักสูตรทวิศึกษาร่วมกันกับสถาบันอาชีวศึกษาที่ทำ MOU โดยยึดตามแนวทางของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นหลัก และควรปรับให้สอดคล้องกับประเภทวิชาสาขางาน ที่เปิดจัดการเรียนการสอนรวมทั้งสถานศึกษาควรมีการบริหารจัดการครูผู้สอนอาชีวศึกษา ครูสามัญ ผู้บริหาร นักเรียน ผู้ปกครอง และสถานศึกษาประกอบการ ให้มี ความเข้าใจ ตรงกัน และมีความสุข ในการดำเนินงานต่างๆ ร่วมกันทั้งนี้เพราะการกำหนดหลักสูตร สถานศึกษาเป็นสิ่งที่สำคัญที่จะต้องดำเนินการให้เป็นไปตามระเบียบเกี่ยวข้องกับการจัดหลักสูตรทวิศึกษา เนื่องจากจะมีเรื่องกฎหมายข้อบังคับมาเกี่ยวข้องซึ่ง

จำเป็นที่จะต้องทำความเข้าใจให้ตรงกันและเป็นไปในทางทิศเดียวกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของคำภานันท์ บุญเติม (2561 น. 99) ที่ได้ศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะการบริหารหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพทวิศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 40 พบว่า ควรมีวางแผนการดำเนินการบริหารจัดการหลักสูตรร่วมกับผู้บริหารในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญทำความเข้าใจกับผู้ปกครองเรื่องนโยบายของรัฐบาลถึงวิธีการจัดการเรียนการสอนของนักเรียน จัดครูเข้าสอนตามความรู้ความสามารถของครูและลักษณะงานและเชิญผู้มีความรู้เชี่ยวชาญทางด้านหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพให้ความรู้แก่ครู สำรวจแหล่งฝึกงานหลายๆที่ที่เหมาะสมกับผู้เรียนและหลักสูตร ให้หัวหน้ากลุ่มสาระและครูผู้สอนกำหนดรายวิชาเรียนให้เข้ากับหลักสูตรสถานศึกษามากที่สุด

2.3 ด้านการจัดการเรียนการสอน

2.3.1 การจัดการเรียนการสอน ควรดำเนินการโดยการบริหารจัดการ บูรณาการร่วม ทั้งสองสถานศึกษา ตั้งแต่การจัดตารางเรียน ให้มีเวลาเรียนที่สอดคล้องและครอบคลุมเนื้อหาตลอดหลักสูตร การจัดบุคลากรร่วมกันในรายวิชาที่มีเนื้อหาใกล้เคียงกัน การจัดสรรวัสดุ อุปกรณ์ต่างๆ ในการเรียนรู้ของนักเรียน สถานที่ในการจัดการเรียนการสอนหากมีข้อจำกัด ควรบูรณาการใช้ร่วมกัน รวมถึงเอกสารประกอบการสอน ก็ต้องบูรณาการร่วมกันทั้ง 2 สถาบันส่วนกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในบางกิจกรรมควรดำเนินการร่วมกันอีกทั้งควรมีการจัดหลักสูตรระยะสั้นให้กับมัธยมต้นในวิชา เลือกเสรีเพื่อให้นักเรียนมีความสนใจที่จะเลือกเรียนหลักสูตรทวิศึกษาในอนาคตทั้งนี้เพราะ เพื่อให้เกิดการใช้ทรัพยากรร่วมกันให้มีประสิทธิภาพสูงสุดสอดคล้องกับงานวิจัยของอรรณพ คำงาม(2561,น102) ที่ได้ศึกษาปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหาในการบริหารจัดการหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย(ทวิศึกษา) ของสำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษาจังหวัดลำปางพบว่าสถานศึกษาควรประสานงานทำข้อตกลงเกี่ยวกับสถานที่ในการ ดำเนินการจัดการเรียนการสอนให้ชัดเจนและควรจัดตั้งครูแกนนำในด้านการจัดการเรียนการสอนของหลักสูตรทวิศึกษาเพื่อให้มีประสานงานกำกับดูแลและช่วยเหลือในการจัดการเรียนการสอนให้ได้ครบตามหลักสูตรที่กำหนดและควรให้ครูผู้สอนมีส่วนร่วมในการประชุมทำความเข้าใจและเสนอแนะแนวรูปแบบในการจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสม

2.3.2 การปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมที่ดีงาม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ควรจัดกิจกรรมร่วมกันเพื่อให้เกิดความรักความศรัทธาในวิชาชีพ ผ่านกิจกรรมไหว้ครู (ครูช่าง) การปฐมนิเทศนักเรียน เพื่อให้ตระหนักถึงการเป็นนักเรียน 2 สถาบัน และแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมที่ดีงามของทั้งสองสถาน ศึกษา ทั้งนี้ เพราะการปลูกฝังคุณธรรมจะต้องทำอย่างต่อเนื่องเป็นประจำ รวมถึงกิจกรรมรูปแบบใหม่ๆที่ทำให้เกิดความรักความสามัคคีในหมู่คณะ ความรักในสถาบันที่สอดแทรกอยู่ในทุกกิจกรรมที่สถานศึกษาจัด สอดคล้องกับงานวิจัยของรุ่งนภา ตั้งจิตเจริญกุล (2560,น.163) ที่ศึกษาแนวทางการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมที่พึงประสงค์ของนักศึกษา ระดับอุดมศึกษาไทย พบว่า แนวทางการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมที่พึงประสงค์ของนักเรียนนักศึกษาผ่านสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาของไทยจะให้ผลดีที่สุด เนื่องจากสถาบันการศึกษาจากใกล้ชิดกับนักศึกษาในวัยเรียนมากที่สุด และสามารถปลูกฝัง หรือส่งเสริมให้นักศึกษาในหลายแนวทาง ได้แก่ การสอนแบบสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรม การจัดกิจกรรมหรือจัดโครงการเพื่อส่งเสริมหรือปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมทั้งภายในมหาวิทยาลัยและร่วมกับหน่วยงานภายนอกมหาวิทยาลัย

2.3.3 การดำเนินงานให้ผู้เรียนได้ฝึกงานโดยพิจารณาตามระเบียบและวิธีการของทางวิทยาลัยศึกษากำหนดจากนั้นให้นักเรียนในหลักสูตรทวิศึกษาเสนอชื่อสถานประกอบการที่จะเข้าฝึกงานให้คณะกรรมการได้พิจารณาตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดผู้บริหารและคณะควรมีการดำเนินงานส่งมอบนักเรียน และชี้แจงรายละเอียดการฝึกให้สถานประกอบการเข้าใจตรงกันตามวัตถุประสงค์ของการฝึกงาน พร้อมทั้งแต่งตั้งคณะกรรมการการนิเทศติดตามการฝึกงานให้ครอบคลุมครบทุกสถานประกอบการที่ส่งเด็กเข้าไปฝึกงานหากพบปัญหาที่เกี่ยวกับการฝึกงานของนักเรียนให้นำข้อมูลเข้ามาที่ประชุมเพื่อเข้าร่วมการแก้ปัญหาต่อไป ทั้งนี้เพราะการเสนอที่ฝึกงานทำให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนด้วยส่วนหนึ่ง เนื่องจากผู้เรียนได้เลือกสถานที่ที่ไปฝึกตนเองเองตามความสนใจแต่อย่างไรก็ตามคณะผู้บริหารและครูก็มีหน้าที่กลั่นกรองความถูกต้องและเหมาะสมให้เป็นไปตามระเบียบของการฝึกงานการนิเทศติดตามผลการฝึกงานสอดคล้องกับงานวิจัยของ เชื้อชาญ ดวงใจ

ดี(2562, น. 592) ที่ศึกษาแนวปฏิบัติในการบริหารจัดการ การหลักสูตรทวิศึกษาการเรียนร่วมอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลายพบว่าจัดให้นักเรียนทวิศึกษาได้ฝึกอาชีพที่ดีและความรู้ทางด้านวิชาการ มีคุณสมบัติเหมาะสมงานในสาขาอาชีพมีคุณสมบัติสามารถติดตามและปรับตัวเข้ากับการเปลี่ยนแปลงและความก้าวหน้าของเทคโนโลยีในอาชีพของตนได้อย่างรวดเร็ว จัดการเรียนการสอนด้านภาษา การฝึกอาชีพจะมีการควบคุมคุณภาพซึ่งเน้นรูปแบบและข้อกำหนดหน้าที่ของรัฐที่ต้องปฏิบัติให้เน้นมาตรฐานเดียวกันกับ ตามเงื่อนไขอันเป็นการสร้างศักยภาพ การยอมรับในสถาบันนักเรียนได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการทั้งในด้านเทคโนโลยีและธุรกิจปรับระบบการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับธุรกิจ

2.3.4 การดำเนินงานวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนควรมีนโยบายที่ชัดเจนว่านักเรียนในหลักสูตรทวิศึกษาต้องมีการเรียนไม่ต่ำกว่า 2.00 ในทุกภาคเรียน และการบ้านควรจบในชั้นเรียน โดยเน้นการตรวจชิ้นงานตามสภาพจริง ทั้งนี้เพราะหลักสูตรทวิศึกษาเน้นที่การปฏิบัติงาน ดังนั้นการวัดผลประเมินผลต้องดูจากสภาพจริงในการปฏิบัติงาน รวมถึงการกำหนดนโยบายจะช่วยให้ครูผู้สอนปฏิบัติตามนโยบายเกี่ยวกับผลการเรียน เนื่องจากการเทียบโอนต้องเป็นไปตามระเบียบข้อบังคับ คือ ผลการเรียนในทุกรายวิชาต้องไม่ต่ำกว่า 2.00 เพื่อไม่ให้มีปัญหาในการเทียบโอนสอดคล้องกับการวิจัยของชลธาร สมานธิ (2560, น.117) ที่ได้ศึกษาการพัฒนาคู่มือการบริหารจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลายทวิศึกษาของโรงเรียนสเบมวิทยาคม จังหวัดแม่ฮ่องสอนพบว่าโรงเรียนสเบมวิทยาคมได้เน้นการประเมินสภาพจริงโดยให้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการศึกษาและการประเมินผลเรียนตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556

2.3.5 การประเมินตามหลักเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพมีการสอบมาตรฐานวิชาชีพ V-NET เหมือนกับทางอาชีวศึกษาตรงทุกอย่างซึ่งทางวิทยาลัยอาชีวศึกษาจะเป็นผู้รับผิดชอบในส่วนของการสอบ O-NET สถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นผู้ดำเนินการ ทั้งนี้เพราะสถานศึกษาแต่ละสังกัดจะมีการทดสอบตามมาตรฐานอยู่แล้ว ดังนั้นการดำเนินการจัดสอบแต่ละสังกัดก็จะเป็นผู้ดำเนินการจัดสอบตามที่สถานศึกษารับผิดชอบสอดคล้องกับงานวิจัยของชลธาร สมานธิ (2560, น. 118) ที่ได้ศึกษา การพัฒนาคู่มือการบริหารจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย ทวิศึกษาของโรงเรียนสเบมวิทยาคม จังหวัดแม่ฮ่องสอน พบว่าเมื่อนักเรียนได้ลงทะเบียนเรียนครบทุกรายวิชาตามหลักสูตรแล้ว ต้องได้รับการประเมินมาตรฐานวิชาชีพจากคณะกรรมการประเมินมาตรฐานวิชาชีพ โดยวิทยาลัยการอาชีพแม่สะเรียงร่วมกับกรมพัฒนาฝีมือแรงงานได้จัดทำแบบประเมิน มาตรฐานวิชาชีพ ทำการประเมินและปฏิบัติตามเกณฑ์ และประเมินมาตรฐานวิชาชีพได้ครบถ้วน

2.3.6 การกำหนดแนวทางซ่อมเสริมโดยครูผู้สอนจะต้องดูแลเด็กอย่างใกล้ชิดถ้าเด็กได้คะแนนน้อยต้องให้งานเสริมเพื่อเสริมทักษะต่างๆเพิ่มเข้าไป เพื่อให้ผลคะแนนดีขึ้น ทั้งนี้เพราะการซ่อมเสริมเป็นส่วนช่วยเพิ่มคะแนนให้ผู้เรียนได้สูงขึ้นไม่ต่ำกว่า 2.00 ในทุกรายวิชา เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาในการเทียบโอนรายวิชาต่อไป สอดคล้องกับงานวิจัยของ สมเดช ดอกดวง (2560, น. 78) ที่ศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารโครงการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลายทวิศึกษากรณีโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 32 กับวิทยาลัยสารพัดช่างจังหวัดอุบลราชธานี พบว่าคะแนนสะสมจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนแต่ละรายวิชาทุกภาคเรียนหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551 ปรากฏว่าคะแนนบางรายวิชาเกรดเฉลี่ยไม่ถึงระดับ 2.00 ซึ่งเป็นเกณฑ์ในการตัดสินใจในการเทียบโอนรายวิชาสามัญกับหลักสูตรปวช. 2556 มีข้อเสนอแนะทางดำเนินการ ดังนี้ ในกรณีนักเรียนที่เกรดเฉลี่ยแต่ละรายวิชาไม่ถึงระดับ 2.00 ให้วิทยาลัยสารพัดช่างอุบลราชธานีเป็นผู้ประเมินผลเรียนใหม่และเสนอให้ส่วนกลางอนุมัติเกณฑ์การตัดสินเกรดเฉลี่ยรายวิชาสามัญ 8 กลุ่มสาระทุกรายวิชาได้ระดับ 2.00 ให้สามารถเทียบโอนหลักสูตร ปวช. 2556

2.4 ด้านการเทียบโอนผลการเรียน

2.4.1 แนวทางการเทียบโอนผลการเรียนรายวิชาพื้นฐานจากหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมปลายเข้าสู่รายวิชาหมวดวิชาทักษะชีวิตและหมวดวิชาเลือกเสรีให้ครบ ตามโครงสร้างหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ ควรมีการจัดทำตารางการเทียบโอนรายวิชาให้มีความสมบูรณ์ชัดเจน ก่อนการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรทวิศึกษา ทั้งนี้เพราะ

สถานศึกษาจำเป็นต้องมี คู่มือ หรือตารางการเทียบโอนที่ชัดเจน เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาในการเทียบโอน ซึ่งอาจจะส่งผลกระทบต่อ การอนุมัติจบได้ในภายหน้า สอดคล้องกับงานวิจัยของอรรณพ คำงาม(2561, น. 100) ที่ได้ศึกษาปัญหาและแนวทางแก้ไข ปัญหาในการบริหารจัดการหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย ทวิศึกษา ของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดลำปาง พบว่า สถานศึกษาควรมีการดำเนินการวางแผนจัดตั้งคณะกรรมการการเทียบโอนผลการเรียน มีการจัดประชุม วางแผนดำเนินการเปรียบเทียบโอนการเรียนครบตามโครงสร้างของหลักสูตรกำหนดรวมทั้ง 2 สถาบัน เพื่อดำเนินการปฏิบัติ เป็นไปในทิศทางเดียวกันให้ถูกต้องตามหลักวิชาการ รวมถึง กำกับติดตามผลการเทียบโอนผลการเรียนของผู้เรียน

ข้อเสนอแนะ

- 1.ด้านการวิเคราะห์ประเภทวิชาสาขาวิชา สาขางานพบว่ารายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือสถานศึกษาได้วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของท้องถิ่น เพื่อนำมากำหนดประเภทวิชาสาขาวิชาสาขางานดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาในการศึกษาที่จัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลายทวิศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 จังหวัด พิษณุโลก ควรดำเนินการจัดตั้งคณะดำเนินงานเพื่อศึกษาและเก็บข้อมูลพื้นฐานบริบทของท้องถิ่นเกี่ยวกับอาชีพที่มีรองรับใน ตลาดแรงงานในพื้นที่ เพื่อใช้ในการประกอบการตัดสินใจที่จะดำเนินการเปิดสอนในประเภทวิชาสาขางานสาขาวิชา ที่ตรงตาม ความต้องการของตลาดแรงงานในพื้นที่ ซึ่งจะส่งผลให้ผู้เรียนในหลักสูตรทวิศึกษาจบไปแล้วมีงานทำประกอบสัมมาชีพเลี้ยงดู ตนได้และครอบครัวอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข
- 2.ด้านการกำหนดหลักสูตรสถานศึกษาพบว่ารายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือสถานศึกษากำหนดหลักสูตรทวิศึกษาที่สอดคล้อง กับความต้องการของท้องถิ่น ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาและครูคณะดำเนินงานในสถานศึกษาที่จัดการศึกษาเรียนร่วม หลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลายทวิศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 39 ควรดำเนินการ วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานท้องถิ่นให้ชัดเจนก่อนแล้วนำผลวิเคราะห์ดังกล่าวมาเป็นข้อมูลในการกำหนดหลักสูตรสถานศึกษาให้ สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่นอย่างจริงจัง
- 3.ด้านการจัดการเรียนการสอนพบว่ารายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือสถานศึกษาได้จัดการเรียนรู้โดยคำนึงถึงความแตกต่าง ระหว่างบุคคลดังนั้นสถานศึกษาที่จัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย ทวิศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 จังหวัดพิษณุโลก ควรมีทางเลือกของสาขาวิชาให้หลากหลายมากขึ้นเพื่อ ตอบสนองความแตกต่างของผู้เรียนทั้งนี้จะต้องพิจารณาถึงความพร้อมในการที่จะเปิดสาขาวิชาหลากหลายทั้งในด้านของ บุคลากรสถานที่วัสดุอุปกรณ์และงบประมาณที่จะช่วยสนับสนุน
- 4.ด้านการเทียบโอนผลการเรียนพบว่ารายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือสถานศึกษาได้วิเคราะห์วิธีการเทียบโอนการเรียนรายวิชา พื้นฐานระดับมัธยมศึกษาตอนปลายเข้าสู่ หมวดวิชาเลือกเสรีตามโครงสร้างหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพดังนั้นสถานศึกษา ที่จัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลายทวิศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 จังหวัดพิษณุโลก ควรร่วมมือศึกษาวิเคราะห์และดำเนินการจัดทำคู่มือหรือแนวทางในการเทียบโอน รายวิชาให้มีแบบแผนที่ชัดเจนเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติในสถานศึกษาต่อไป

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียนต่อการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลายทวิศึกษา
2. ควรศึกษาการบริหารทรัพยากรการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลายทวิศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- คำภาสน์ บุญเติม. (2561). ปัญหาและข้อเสนอแนะการบริหารหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ทวิศึกษา) ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 40. (วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต). ชัยภูมิ: มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ.
- จอมพงศ์ มงคลวนิช. (2556). การบริหารองค์การและบุคลากรทางการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่ง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- แจ่มจันทร์ ยองเพชร. (2561). การบริหารเครือข่ายการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาในสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 41. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ (สทมส), 24(2), 155-173.
- ชลธาร สมานธิ. (2561). การพัฒนาคู่มือการบริหารจัดการศึกษาเรียนรู้หลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษา ตอนปลาย (ทวิศึกษา) ของโรงเรียนสบเมยวิทยาคม จังหวัดแม่ฮ่องสอน. (วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต). เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- เชียวชาญ ดวงใจดี. (2562). แนวปฏิบัติในการบริหารจัดการหลักสูตรทวิศึกษาการเรียนร่วมอาชีวศึกษาและ มัธยมศึกษาตอนปลาย. วารสารการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัย ศิลปากร, 10(1), 581-595.
- ณิรดา เวชญาลักษณ์. (2561). หลักการจัดการเรียนรู้. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทรงพล เจริญคำ. (2562). หลักการและทฤษฎีการบริหารการศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพมหานคร: โอ เอส พริ้นติ้งเฮาส์.
- ปริยาภรณ์ ตั้งคุณานันต์. (2562). การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน. กรุงเทพมหานคร: มินิ เซอร์วิส ซัพพลาย.
- รุ่งนภา ตั้งจิตเรเจริญกุล. (2561). การศึกษาแนวทางการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมที่พึงประสงค์ของนักศึกษา ระดับอุดมศึกษาไทย. วารสารพฤติกรรมศาสตร์. 23(1), 147-168.
- ภารดี อนันต์นาวิ. (2557). หลักการ แนวคิด ทฤษฎีทางการบริหารการศึกษา. ชลบุรี: มนตรี.
- วิโรจน์ สารรัตน์. (2555). แนวคิด ทฤษฎี และประเด็น เพื่อการบริหารทางการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: ทิพย์วิสุทธิ.
- สมเดช ดอกดวง. (2560). แนวทางการพัฒนาการบริหารโครงการจัดการศึกษาเรียนรู้ หลักสูตรอาชีวศึกษาและ มัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) กรณีโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 32 กับวิทยาลัยสารพัดช่าง จังหวัดอุบลราชธานี. กรุงเทพมหานคร: สถาบันพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา สำนักงานปลัดกระทรวง ศึกษาธิการ.
- อรรธรณ คำงาม. (2561). ปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาในการบริหารจัดการหลักสูตร อาชีวศึกษาและ มัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ของสำนักงาน คณะกรรมการอาชีวศึกษา จังหวัดลำปาง (การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองปริญญามหาบัณฑิต). พะเยา: มหาวิทยาลัยพะเยา.